

ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

ΣΤΟ ΛΥΚΕΙΟ Ε.Α.Ε. ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2026-2027

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Για τη διδασκαλία των μαθημάτων των ξένων γλωσσών στο Λύκειο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (Λύκειο Ε.Α.Ε.) λαμβάνονται υπόψη τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών (ΠΣ) των Ξένων Γλωσσών που διδάσκονται στο ΓΕΛ (ΥΑ 8212/Γ2/28-01-2002, ΦΕΚ 131/τ. Β'/07-02-2002), τα αντίστοιχα διδακτικά εγχειρίδια/φάκελοι υλικού, καθώς και άλλες πηγές σχετικού εγκεκριμένου εκπαιδευτικού υλικού. Συγκεκριμένα, ο/η εκπαιδευτικός καλείται:

1. Να λάβει υπόψη τα ανωτέρω ΠΣ της Αγγλικής, της Γαλλικής και της Γερμανικής Γλώσσας του ΓΕΛ και το Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ) της υποχρεωτικής εκπαίδευσης σε μία προσπάθεια σύνδεσης της διδασκαλίας και μάθησης της ξένης γλώσσας στο Λύκειο Ε.Α.Ε. με τη διδασκαλία και μάθηση της ξένης γλώσσας στις προηγούμενες τάξεις.
2. Να λάβει υπόψη το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες (CEFR, 2001) και τον Συνοδευτικό του τόμο (Companion Volume, 2020) του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ)¹ και ειδικά τους δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας για τις επικοινωνιακές γλωσσικές ικανότητες που αναμένεται να κατακτήσουν οι μαθητές/τριες κατά επίπεδο γλωσσομάθειας σύμφωνα με την εξαβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ)².
3. Να λάβει υπόψη το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών/τριών του καθώς και τα κοινωνικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά και τις μαθησιακές τους ανάγκες. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διδασκαλία/εκμάθηση της ξένης γλώσσας πρέπει να δίνεται έμφαση στην επικοινωνιακή προσέγγιση, στη λειτουργική χρήση της γλώσσας και στην κοινωνικο-πολιτισμική της διάσταση.
4. Να αξιοποιεί τα ισχύοντα διδακτικά εγχειρίδια/φακέλους υλικού για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο Λύκειο Ε.Α.Ε., κάνοντας χρήση και των συνδέσμων ψηφιακού υλικού σε αυτά.

Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό ή/και τα διδακτικά βιβλία, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.

5. Να εμπλουτίζει το περιεχόμενο της διδασκαλίας του/της με διδακτικό υλικό που θα παραγάγει ο ίδιος/η ίδια, με βάση τα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των μαθητών/τριών, λαμβάνοντας υπόψη:
α) το επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό υλικό που έχει εκπονηθεί στο πλαίσιο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών στο ΕΠΣ-ΞΓ και τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία³ το οποίο

¹ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR, 2001) and CEFR Companion Volume (2020). Βλ. και <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>.

² Τα επίπεδα γλωσσομάθειας, όπως ορίζονται από το ΣτΕ, κατηγοριοποιούνται σε τρία βασικά επίπεδα (Α, Β και Γ) και έξι υπο-επίπεδα (Α1, Α2, Β1, Β2, Γ1 και Γ2). Βλ. και <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>.

³ «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στα Νέα Προγράμματα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών – Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ) και Προγράμματα Εκμάθησης Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (ΠΕΑΠ)», στο πλαίσιο της Πράξης «Παρεμβάσεις επιμόρφωσης για την ενίσχυση των σχολικών δομών του

περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, διδακτικές προτάσεις όπως π.χ. εκπαιδευτικά σενάρια σε ψηφιακή και εκτυπώσιμη μορφή (<https://elearning.iep.edu.gr/course/index.php?categoryid=24>),

β) Το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό που έχει εκπονηθεί στο πλαίσιο άλλων δράσεων του ΙΕΠ όπως για παράδειγμα τα διδακτικά σενάρια για την αξιοποίηση των τεχνών στην ξενόγλωσση εκπαίδευση⁴ (<https://www2.iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/didaktika-senaria-oi-texnes-sti-glossiki-ekpaidefsi-ksenes-glosses>),

γ) άλλο εκπαιδευτικό/διδακτικό υλικό που έχει εκπονηθεί στο πλαίσιο δράσεων του ΙΕΠ για το Γενικό Λύκειο όπως για παράδειγμα το φάκελο εκπαιδευτικού υλικού για τη γαλλική γλώσσα) <https://www2.iep.edu.gr/el/oi-ksenes-glosses-sto-sxoleio> και τα ψηφιακά διδακτικά σενάρια για τη γαλλική και τη γερμανική γλώσσα <https://www2.iep.edu.gr/el/oi-ksenes-glosses-sto-sxoleio/859-yliko-gia-ti-galliki-kai-ti-germaniki-glossa-sto-gel>.

6. Να εμπλουτίζει το περιεχόμενο και τις δραστηριότητες της διδασκαλίας του/της, αξιοποιώντας ψηφιακά αποθετήρια (π.χ. «Φωτόδεντρο», <http://photodentro.edu.gr/>) και περιβάλλοντα (π.χ. «Αίσωπος», <http://aesop.iep.edu.gr/>) που φιλοξενούν μαθησιακά αντικείμενα και διδακτικά σενάρια σε εκτυπώσιμη και ψηφιακή μορφή ή/και σε άλλες έγκριτες πηγές παιδαγωγικά κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού/ψηφιακή μορφή ή/και σε άλλες έγκριτες πηγές παιδαγωγικά κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού.

Παρατίθενται ενδεικτικές πηγές αναζήτησης και αξιοποίησης εκπαιδευτικού υλικού στη διδακτική/μαθησιακή διαδικασία για τις ξένες γλώσσες στο Γενικό Λύκειο:

Ι. Το Φωτόδεντρο, ο Εθνικός Συσσωρευτής Εκπαιδευτικού Περιεχομένου για την Α/βάθμια και τη Β/βάθμια εκπαίδευση (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/>) δίνει τη δυνατότητα αναζήτησης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού, μέσω περιγραφών (μεταδεδομένων), από αποθετήρια και άλλες πηγές, όπως αναφέρεται παρακάτω. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να κάνει αναζήτηση χρησιμοποιώντας λέξεις-κλειδιά από τα μαθησιακά αντικείμενα και στη συνέχεια, να θέσει περιορισμούς με τα φίλτρα που δίνονται όπως η βαθμίδα εκπαίδευσης, η ηλικία του/της μαθητή/τριας, ο τύπος αντικείμενου, το επίπεδο γλωσσομάθειας, οι θεματικές περιοχές (γνωστικά αντικείμενα) κ.λπ. Η αναζήτηση μπορεί να γίνει στα ελληνικά, στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά, χρησιμοποιώντας μία ή περισσότερες επιλογές από τα φίλτρα αναζήτησης.

Ειδικά για το **Λύκειο Ε.Α.Ε.** προτείνεται να χρησιμοποιείται το φίλτρο *επίπεδο γλωσσομάθειας* ως βασικό κριτήριο αναζήτησης εκπαιδευτικού υλικού, όπου ο/η εκπαιδευτικός θα μπορεί να επιλέγει το επίπεδο γλωσσομάθειας που αντιστοιχεί στα τμήματα/τάξεις στα οποία διδάσκει ή να εντοπίζει υλικό διαφορετικών επιπέδων γλωσσομάθειας προκειμένου να το προσαρμόσει κατάλληλα και να εφαρμόσει πρακτικές διαφοροποιημένης ή εξατομικευμένης διδασκαλίας.

Στο Φωτόδεντρο ο/η εκπαιδευτικός της ξένης γλώσσας μπορεί να βρει πηγές εκπαιδευτικού υλικού από διαφορετικά μαθησιακά αντικείμενα και σε διάφορες γλώσσες (ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά) και στο πλαίσιο της διαθεματικότητας να τα αξιοποιήσει στο μάθημά του/της. Τα οφέλη αυτής της διαδικασίας είναι πολλαπλά, αφού ο/η μαθητής/τρια έρχεται σε επαφή με ένα πλήθος πληροφοριών και γνώσεων από διάφορες πηγές και προσεγγίζει την ξένη γλώσσα μέσω της

εκπαιδευτικού συστήματος» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5004204.

⁴ Επιστημονική Διημερίδα: «Οι Τέχνες στη Γλωσσική εκπαίδευση». Διδακτικά Σενάρια: α) Γλώσσα-Νεοελληνική Γλώσσα, β) Ξένες Γλώσσες. 26-27 Ιουνίου 2019, 2ο Πειραματικό Γυμνάσιο Αθήνας.

ανακαλυπτικής, δημιουργικής, αυτόνομης και συνεργατικής μάθησης.

Τα επιμέρους αποθετήρια του Φωτόδεντρου αναφέρονται παρακάτω:

- Το **Φωτόδεντρο LOR+** (<https://lor.photodentro.edu.gr/>), αποτελεί τη νέα, ανανεωμένη εκδοχή του αποθετηρίου «Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα». Συνενώνει σε ένα ενιαίο αποθετήριο και εκσυγχρονίζει τρία διακριτά αποθετήρια της οικογένειας «Φωτόδεντρο»: τα αποθετήρια Μαθησιακών Αντικειμένων (LOR), Εκπαιδευτικών Βίντεο (VIDEO) και Εκπαιδευτικών Λογισμικών (EDUSOFT). Φιλοξενεί ανοιχτούς εκπαιδευτικούς πόρους όπως μαθησιακά αντικείμενα (Μ.Α.) (προσομοιώσεις, παιχνίδια, 3D, δραστηριότητες, ασκήσεις, τεστ κ.ά.) και εκπαιδευτικά βίντεο, για αξιοποίηση σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Σημειώνεται ότι μπορούν να αξιοποιηθούν Μ.Α. από άλλα γνωστικά αντικείμενα για την υποστήριξη της διαθεματικής προσέγγισης και βίντεο στην ελληνική γλώσσα για την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης. Το αποθετήριο διαθέτει επίσης εκπαιδευτικά λογισμικά και πακέτα, για τοπική μεταφόρτωση, ή άλλων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού που διαθέτουν σφραγίδα ποιότητας και διατίθενται ελεύθερα προς την εκπαιδευτική κοινότητα.
- Το **Φωτόδεντρο Εκπαιδευτικά Σενάρια** (<https://photodentro.edu.gr/ls/>), το νέο ψηφιακό αποθετήριο της οικογένειας «Φωτόδεντρο», φιλοξενεί και διαμοιράζει δομημένα εκπαιδευτικά σενάρια με μαθησιακές δραστηριότητες για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, τα οποία αναπτύσσονται και δημοσιεύονται από την εκπαιδευτική κοινότητα, ακολουθώντας τις πρότυπες δομές εκπαιδευτικών σεναρίων και τις στοχευμένες οδηγίες και παιδαγωγικές κατευθύνσεις που παρέχονται (LS Templates).
- Το **Φωτόδεντρο e-yliko χρηστών** (<http://photodentro.edu.gr/ugc>) φιλοξενεί επίσης Μαθησιακά Αντικείμενα διαφόρων τύπων, περιλαμβανομένων εκπαιδευτικών σεναρίων, ενώ εκπαιδευτικοί και μέλη της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας μπορούν να αναρτούν επώνυμα το δικό τους εκπαιδευτικό ψηφιακό περιεχόμενο, να αξιολογούν το υφιστάμενο εκπαιδευτικό υλικό, να αλληλεπιδρούν και να αναζητούν ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο άλλων χρηστών.
- Το **Φωτόδεντρο Ανοικτές Εκπαιδευτικές Πρακτικές** (<http://photodentro.edu.gr/oepl/>) φιλοξενεί διδακτικές ή εκπαιδευτικές πρακτικές (π.χ. διαθεματικές συνδιδασκαλίες, σχέδια μαθήματος, διδακτικά σενάρια), οι οποίες έχουν εφαρμοστεί στο πλαίσιο βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων διδακτικών παρεμβάσεων. Εκτός από τις εκπαιδευτικές πρακτικές της θεματικής περιοχής των Ξένων Γλωσσών, στο πλαίσιο της διαθεματικότητας, μπορούν να αξιοποιηθούν εκπαιδευτικές πρακτικές και άλλων θεματικών περιοχών.
- Το **Φωτόδεντρο Πολιτισμός** (<http://photodentro.edu.gr/cultural/>) είναι ένας θεματικός συσσωρευτής πολιτισμικών εκπαιδευτικών πόρων που συγκεντρώνει και παρέχει ενοποιημένη αναζήτηση σε χιλιάδες επιλεγμένους ψηφιακούς πόρους από πολιτισμικές συλλογές που βρίσκονται είτε στην Ευρωπαϊκή Πύλη πολιτισμικού περιεχομένου "Europeana" (<https://www.europeana.eu/el>) είτε σε ψηφιακά αποθετήρια μουσείων ή άλλων φορέων. Σε όλους τους ψηφιακούς πόρους έχει γίνει πρόσθετος παιδαγωγικός/εκπαιδευτικός μετασχολιασμός ώστε να διευκολυνθεί η αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Το **Φωτόδεντρο Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία** (<http://ebooks.edu.gr/ebooks/>) αποτελεί ένα προηγμένο περιβάλλον αναζήτησης σχολικών βιβλίων και μαθημάτων με λέξεις-κλειδιά και ποικίλα φίλτρα (εκπαιδευτική βαθμίδα, τάξη, τύπος βιβλίου, θεματολογία/γνωστικό αντικείμενο). Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να αναζητήσει στις σελίδες των εμπλουτισμένων βιβλίων τα ενεργά

εικονίδια που ανοίγουν παιχνίδια, βίντεο κ.λπ. και να τα αξιοποιήσει στη μαθησιακή διαδικασία.

Επισημαίνεται εκ νέου ότι στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού οι εκπαιδευτικοί, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις προτεινόμενες διαδικτυακές πηγές από το διδακτικό υλικό ή/και τα διδακτικά βιβλία, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτηρη ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.

II. Η πλατφόρμα «Αίσωπος» (<http://aesop.iep.edu.gr/>) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εργαλείο για την χρήση, ανάπτυξη, σχεδίαση, υποβολή και αξιολόγηση ψηφιακών διδακτικών σεναρίων. Η πλατφόρμα περιλαμβάνει υποδειγματικά ψηφιακά σενάρια υλοποιημένα από επιστημονικές επιτροπές καθώς επίσης και αξιολογημένα σενάρια της ευρύτερης εκπαιδευτικής κοινότητας. Στην πλατφόρμα διατίθενται σενάρια για την ξένη γλώσσα στο Γενικό Λύκειο, ενώ σενάρια άλλων γνωστικών αντικειμένων μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο εφαρμογής δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης ή της διαθεματικής προσέγγισης στη διδασκαλία.

III. Η ιστοσελίδα του ΥΠΑΙΘΑ <https://www.minedu.gov.gr/panelladikes-eksetaseis-pistopoiitika/kpg-themata> για το **Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας** (ΚΠΓ) περιέχει θέματα περασμένων ετών της διαβαθμισμένης εξέτασης του ΚΠΓ, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της διάγνωσης του επιπέδου γλωσσομάθειας των μαθητών/-τριών.

IV. Η βιβλιοθήκη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων «Ιφιγένεια» (<https://ifigeneia.cti.gr/>) περιλαμβάνει εκπαιδευτικό υλικό για την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πρόκειται για υλικό που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο των προγραμμάτων επιμόρφωσης Β' επιπέδου ΤΠΕ και συμπεριλαμβάνει ενότητες για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών. Επισημαίνεται ότι απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς που συμμετέχουν ή έχουν συμμετάσχει παλαιότερα, σε προγράμματα επιμόρφωσης για την αξιοποίηση και εφαρμογή των ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτική πράξη (Επιμόρφωση Β, Β1, Β2 επιπέδου ΤΠΕ). Πρόκειται για υλικό που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο των προγραμμάτων επιμόρφωσης Β' επιπέδου ΤΠΕ και συμπεριλαμβάνει ενότητες για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών. Στη βιβλιοθήκη αυτή, οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να «καταθέτουν» υλικό (σενάρια, εκπαιδευτικές δραστηριότητες, συνοδευτικό υλικό) χαρακτηρίζοντάς το με κατάλληλα μεταδεδομένα (π.χ. δημιουργός/συγγραφέας, δικαιώματα, λογισμικό που αξιοποιεί, γλώσσα κ.ά.) και να αναζητούν υλικό θέτοντας σύνθετα κριτήρια αναζήτησης.

Στην περίπτωση αξιοποίησης διδακτικών σεναρίων από ψηφιακά αποθετήρια, προτείνεται η προσαρμογή του σεναρίου από τον/την εκπαιδευτικό σύμφωνα με τις διδακτικές, παιδαγωγικές, μαθησιακές και άλλες ανάγκες των μαθητών/τριών του/της και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Για την προσαρμογή του διδακτικού σεναρίου από τον/την εκπαιδευτικό λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένα κριτήρια: το θέμα, ο γενικός σκοπός και οι επιμέρους στόχοι του σεναρίου, οι γραμματισμοί και οι δεξιότητες που αναπτύσσονται, το προφίλ των μαθητών/τριών στους/στις οποίους/οποίες απευθύνεται, το εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο ή ψηφιακό), η ψηφιακή υποδομή και τα μέσα που απαιτούνται, η μεθοδολογία και οι τεχνικές διδασκαλίας που ακολουθούνται, η οργάνωση της τάξης και οι ρόλοι του/της εκπαιδευτικού και των μαθητών/-τριών, καθώς και ο τρόπος αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών/τριών. Τόσο για την προσαρμογή όσο και για τη δημιουργία ενός διδακτικού σεναρίου, προτείνεται η επιλογή δραστηριοτήτων βιωματικής και διερευνητικής μάθησης, κατάλληλων για την ηλικία των μαθητών/τριών, ώστε να διασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή τους στις διδακτικές και μαθησιακές διεργασίες, καθώς και δραστηριοτήτων που τους καλλιεργούν συναισθηματικά, διανοητικά και ψυχοκοινωνικά και τους/τις βοηθούν να

διαμορφώσουν θετικές συνήθειες, στάσεις και αξίες και να καλλιεργήσουν δεξιότητες όπως η αυτονομία, η προσαρμοστικότητα και η ευελιξία. Έμφαση μπορεί να δοθεί σε μεταγνωστικές διαδικασίες (π.χ. αυτο-αξιολόγησης, «μαθαίνω πώς να μαθαίνω»).

Επίσης, είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη, κατά τον σχεδιασμό ή την προσαρμογή δραστηριοτήτων, οι επικοινωνιακές ανάγκες των εφήβων μαθητών/τριών, η ανάγκη τους να διοχετεύσουν δημιουργικά τις εφηβικές τους ανησυχίες και η άνεση χειρισμού των ψηφιακών τεχνολογιών, έτσι ώστε οι προτεινόμενες διδακτικές δραστηριότητες να αποτελούν μοχλό κινητοποίησης, δημιουργίας και μάθησης. Προκειμένου οι θεματικές και οι επιμέρους δραστηριότητες των σεναρίων να προσελκύουν το ενδιαφέρον και να έχουν νόημα για τους/τις μαθητές/τριες, θα πρέπει να συνδέονται με την καθημερινή ζωή και τις κοινωνικές καταστάσεις και να διαθέτουν στοιχεία διαθεματικότητας.

Η μεθοδολογία που προτείνεται για τα διδακτικά σεναρία είναι μεταξύ άλλων η ομαδοσυνεργατική και διερευνητική μάθηση, τα σχέδια εργασίας (project), η επίλυση προβλήματος, τα οποία προωθούν την ανάπτυξη δημιουργικής περιέργειας, τη διερευνητική διαδικασία και την καλλιέργεια της επιχειρηματολογίας. Σημαντικό, επίσης, συστατικό στοιχείο των διδακτικών σεναρίων είναι οι δραστηριότητες αυτο-αξιολόγησης, οι οποίες προτείνεται να προβλέπονται στο τέλος των δραστηριοτήτων κάθε σεναρίου.

Τέλος, προτείνεται ο εμπλουτισμός του περιεχομένου της διδασκαλίας σε όλες τις τάξεις του Λυκείου Ε.Α.Ε. μέσω της αξιοποίησης και άλλου κατάλληλου εκπαιδευτικού/διδακτικού υλικού από έγκριτες εκπαιδευτικές και επιστημονικές πηγές. Σε κάθε περίπτωση, η αξιοποίηση πηγών και εφαρμογών από το διαδίκτυο στοχεύει στον εμπλουτισμό της μαθησιακής και διδακτικής διαδικασίας. Για τον λόγο αυτό οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να φροντίζουν ώστε οι ψηφιακές πηγές:

- να συμβάλλουν στην επίτευξη των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων (γλωσσικών, επικοινωνιακών, παιδαγωγικών κ.ά.),
- να εντάσσονται στον ευρύτερο διδακτικό σχεδιασμό με την φυσική και οργανωμένη ενσωμάτωσή τους στον σχεδιασμό του μαθήματος,
- να εμπλέκουν ενεργά τους/τις μαθητές/τριες σε δραστηριότητες που ευνοούν τη συνεργασία, την επικοινωνία, την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα,
- να συμβάλλουν στην καλλιέργεια της διερευνητικής, βιωματικής και διαπολιτισμικής μάθησης, καθώς και στη μάθηση μέσω συνθετικών εργασιών και δραστηριοτήτων επίλυσης προβλήματος.

Εφιστούμε την προσοχή των εκπαιδευτικών όσον αφορά το περιεχόμενο και την παιδαγωγική καταλληλότητα των διαδικτυακών πηγών που προτίθενται να αξιοποιήσουν και θα πρέπει, στο πλαίσιο του διδακτικού τους σχεδιασμού, να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.

Ακολουθούν διδακτέα-εξεταστέα ύλη και οδηγίες διδασκαλίας για κάθε ξένη γλώσσα ξεχωριστά.

Α. ΥΛΗ

Σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων του Λυκείου Ε.Α.Ε. (ΦΕΚ 2133/τ. Β'/09-04-2026), η Αγγλική Γλώσσα διδάσκεται ως μάθημα γενικής παιδείας στις Α', Β' και Γ' τάξεις του Λυκείου Ε.Α.Ε. Για το μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας στο Λύκειο Ε.Α.Ε. θα χρησιμοποιηθεί για το σχολικό έτος 2026-2027 το ακόλουθο διδακτικό υλικό:

- **Αγγλικά Γενικού Λυκείου 1** για την Α' τάξη
- **Αγγλικά Γενικού Λυκείου 2** για τη Β' και τη Γ' τάξη

ΔΙΔΑΚΤΕΑ-ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ

Επισημαίνεται ότι τα Αγγλικά εξετάζονται γραπτώς με Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας στις προαγωγικές εξετάσεις της Α' και Β' τάξης Λυκείου Ε.Α.Ε.

- **Α' ΛΥΚΕΙΟΥ Ε.Α.Ε.:** Αγγλικά Γενικού Λυκείου 1, **Ενότητες:** 2-8
- **Β' ΛΥΚΕΙΟΥ Ε.Α.Ε.:** Αγγλικά Γενικού Λυκείου 2, **Ενότητες:** 2-5

ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

- **Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ Ε.Α.Ε.:** Αγγλικά Γενικού Λυκείου 2, **Ενότητες:** 6-9

Β. ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Με δεδομένο ότι οι μαθητές/τριες έρχονται στην Α' τάξη του Λυκείου Ε.Α.Ε. με διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας στην αγγλική γλώσσα, είναι πολύ σημαντικό, ο/η εκπαιδευτικός:

- να διαγιγνώσκει το γενικό επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών/τριών και να προβαίνει σε έρευνα των αναγκών τους,
- να προσαρμόζει την ύλη, το εκπαιδευτικό υλικό και την εκπαιδευτική διαδικασία στις ανάγκες, το επίπεδο γλωσσομάθειας και το προφίλ των μαθητών/τριών ενός τμήματος ή μιας τάξης,
- να υιοθετεί πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, λαμβάνοντας υπόψη και το επιμορφωτικό υλικό για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στο πλαίσιο της επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ)⁵ (<https://elearning.iep.edu.gr/course/view.php?id=809>).

Κατά τη διδασκαλία/εκμάθηση της Αγγλικής Γλώσσας πρέπει να δίνεται έμφαση στην επικοινωνιακή προσέγγιση, στη λειτουργική χρήση της γλώσσας και στην κοινωνικο-πολιτισμική της διάσταση. Σε αυτό το πλαίσιο και δεδομένου ότι το σχολικό εγχειρίδιο δεν αποτελεί το μόνο εργαλείο της διδασκαλίας του/της, ο/η εκπαιδευτικός καλείται να επιλέγει τα μαθησιακά αντικείμενα ανάλογα με τις εκάστοτε διδακτικές/μαθησιακές ανάγκες και να εμπλουτίζει το περιεχόμενο της διδασκαλίας με την αξιοποίηση και άλλων πηγών διδακτικού/εκπαιδευτικού υλικού. Συμπληρωματικά σε όσα αναφέρονται στην αρχική ενότητα για τις ξένες γλώσσες γενικά, επισημαίνονται ενδεικτικά τα εξής:

⁵ Επιμόρφωση εκπαιδευτικών στα νέα ΠΣ των Ξένων Γλωσσών του 2016: ΕΠΣ-ΞΓ/Θεωρητικό Πλαίσιο.

- το ψηφιακό υλικό που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της Δράσης για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Ξένων Γλωσσών⁶ (<https://elearning.iep.edu.gr/course/index.php?categoryid=24>). Για παράδειγμα, το σενάριο “I Have a Dream”, στον σύνδεσμο <https://elearning.iep.edu.gr/course/view.php?id=813>, επιπέδου γλωσσομάθειας B2, το οποίο εστιάζει στα πολιτικά και ανθρώπινα δικαιώματα, μπορεί να συνδεθεί θεματικά με την ενότητα 7 “Human Rights” του διδακτικού βιβλίου Αγγλικά Γενικού Λυκείου 2, με τις κατάλληλες προσαρμογές,
- τα Μαθησιακά Αντικείμενα του Φωτόδενδρου (<http://photodentro.edu.gr/>) και της πλατφόρμας Αίσωπος (<http://aesop.iep.edu.gr/>). Για παράδειγμα, μετά από σύντομη αναζήτηση στην πλατφόρμα Αίσωπος, ο/η εκπαιδευτικός Αγγλικής μπορεί να εντοπίσει ένα σενάριο με θέμα την κατάχρηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης από τους/τις μαθητές/τριες, το οποίο μπορεί να αξιοποιήσει στο πλαίσιο της ενότητας 8 του βιβλίου Αγγλικά Γενικού Λυκείου 1 (Social Media) καθώς και δύο σενάρια με θέμα την μετανάστευση που μπορεί να αξιοποιήσει στο πλαίσιο της ενότητας 2 του βιβλίου Αγγλικά Γενικού Λυκείου 1 (A refugee’s “dreamland”) και της ενότητας 2 του βιβλίου Αγγλικά Γενικού Λυκείου 2 (Do we all live in the same world?).

Ειδικότερα, τα Μαθησιακά Αντικείμενα (Μ.Α.) για την Αγγλική μπορούν να ενταχθούν σε έναν ευρύτερο σχεδιασμό που προωθεί τη βιωματική και διερευνητική μάθηση, την επαφή με τον πολιτισμό και την κουλτούρα του άλλου. Επίσης, τα Μ.Α. μπορούν να αξιοποιηθούν με δημιουργικό τρόπο έτσι ώστε οι ίδιοι ψηφιακοί πόροι να χρησιμοποιούνται για διαφορετικούς μαθησιακούς σκοπούς είτε σε ομάδες είτε για ατομική εργασία στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας.

Τέλος, ιδιαίτερα στο πλαίσιο της διδασκαλίας του μαθήματος της Αγγλικής Γλώσσας στη **Γ' Λυκείου Ε.Α.Ε.** προτείνεται ο/η εκπαιδευτικός να αξιοποιεί δραστηριότητες που αφορούν στην εξέταση της Αγγλικής Γλώσσας ως ειδικού μαθήματος στις πανελλαδικές εξετάσεις. Για την εξέταση του ειδικού μαθήματος της Αγγλικής γλώσσας στις πανελλαδικές εξετάσεις προβλέπονται τα εξής:

Οι μαθητές/τριες θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε δοκιμασίες α) κατανόησης γραπτού λόγου, β) γλωσσικής επίγνωσης και γ) παραγωγής γραπτού λόγου, ως ακολούθως:

I. Κατανόηση Γραπτού Λόγου

Ο/Η μαθητής/τρια απαντά γραπτά σε ερωτήσεις που αφορούν ένα γραπτό κείμενο (320-400 λέξεων), κατανοώντας σημαντικές πληροφορίες στο πλαίσιο καθημερινών επικοινωνιακών περιστάσεων (π.χ. σχετικά με την εργασία, το σχολείο, τις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου κ.λπ.) και γενικότερων θεμάτων κοινωνικο-οικονομικού, και πολιτισμικού περιεχομένου. Πιο συγκεκριμένα, ο μαθητής/-ήτρια πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζει το θέμα, να κατανοεί το περιεχόμενο του κειμένου, την άποψη του συγγραφέα και την ομάδα-στόχο στην οποία απευθύνεται το κείμενο, καθώς και να διατυπώνει προσωπική άποψη επί συναφών θεμάτων.

II. Γλωσσική Επίγνωση

Ο/Η μαθητής/τρια πρέπει ενδεικτικά να είναι σε θέση να:

⁶ «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στα Νέα Προγράμματα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών – Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ) και Προγράμματα Εκμάθησης Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (ΠΕΑΠ)», στο πλαίσιο της Πράξης «Παρεμβάσεις επιμόρφωσης για την ενίσχυση των σχολικών δομών του εκπαιδευτικού συστήματος» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5004204.

- εντοπίζει τα βασικά μέρη ενός κειμένου ως προς την οργάνωση και τη δομή,
- αναγνωρίζει τα μέσα με τα οποία επιτυγχάνεται η συνεκτικότητα και η συνοχή ενός κειμένου (διαρθρωτικές λέξεις, φράσεις κ.ά.) και να τοποθετεί στη σωστή σειρά μέρη ενός κειμένου αναγνωρίζοντας την αλληλουχία των νοημάτων και τα γλωσσικά στοιχεία που διασφαλίζουν τη συνοχή του κειμένου,
- αναγνωρίζει και να αξιολογεί την ακρίβεια και τη σαφήνεια του λεξιλογίου,
- βρίσκει συνώνυμα, αντώνυμα ή/και ομόρριζα, να αντικαθιστά λέξεις ή φράσεις του κειμένου με άλλες, να χρησιμοποιεί συγκεκριμένες λέξεις για τη συμπλήρωση φράσεων, προτάσεων κ.ά.

III. Παραγωγή Γραπτού Λόγου

Ο/Η μαθητής/τρια πρέπει να είναι σε θέση να:

- παράγει γραπτό κείμενο (180-200 λέξεων) σε συγκεκριμένη επικοινωνιακή περίσταση, σύμφωνα με στοιχεία που δίδονται,
- αναπτύσσει μια άποψη ή/και να επιχειρηματολογεί σχετικά με ένα θέμα.

II. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων του Λυκείου Ε.Α.Ε. (ΦΕΚ 2133/τ. Β'/09-04-2026), η 2^η Ξένη Γλώσσα (Γαλλικά ή Γερμανικά) διδάσκεται ως μάθημα γενικής παιδείας στην Α' και Β' τάξη του Λυκείου Ε.Α.Ε. Για το μάθημα της Γαλλικής Γλώσσας στο Λύκειο Ε.Α.Ε. θα χρησιμοποιηθεί για το σχολικό έτος 2026-2027 το ακόλουθο διδακτικό υλικό:

Τάξη: Α'

Διδακτικό εγχειρίδιο: *Action. fr-gr 3*, **Ενότητες:** 0, 1, 2, 3

Τάξη: Β'

Διδακτικό εγχειρίδιο: *Action. fr-gr 3*, **Ενότητες:** 4, 5, 6, 7

B. ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Με δεδομένο ότι οι μαθητές/τριες έρχονται στην Α' τάξη του Λυκείου Ε.Α.Ε. με διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας στη γαλλική γλώσσα, είναι πολύ σημαντικό, ο/η εκπαιδευτικός:

- να διαγιγνώσκει το γενικό επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών/τριών και να προβαίνει σε έρευνα των αναγκών τους,
- να προσαρμόζει την ύλη, το εκπαιδευτικό υλικό και την εκπαιδευτική διαδικασία στις ανάγκες, το επίπεδο γλωσσομάθειας και το προφίλ των μαθητών/τριών ενός τμήματος ή μιας τάξης,
- να υιοθετεί πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, λαμβάνοντας υπόψη και το επιμορφωτικό υλικό για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στο πλαίσιο της Επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στο

Σε κάθε περίπτωση για τις Α΄ και Β΄ τάξεις του Λυκείου Ε.Α.Ε., προτείνεται οι εκπαιδευτικοί να επιλέγουν, με βάση το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών/τριών και αξιοποιώντας στον μέγιστο βαθμό τις γνώσεις και επικοινωνιακές δεξιότητες που απέκτησαν οι μαθητές/τριες στην προηγούμενη βαθμίδα ή τάξη, το δικό τους οργανόγραμμα ύλης καθώς και τον χρονοπρογραμματισμό του μαθήματός τους. Σημειώνεται ότι κατά τη διδασκαλία/μάθηση της ξένης γλώσσας πρέπει να δίνεται έμφαση στην επικοινωνιακή προσέγγιση, στη λειτουργική χρήση της γλώσσας και στην κοινωνικο-πολιτισμική της διάσταση. Για τον σκοπό αυτό ενδείκνυται και η αξιοποίηση άλλων πηγών διδακτικού/εκπαιδευτικού υλικού (βλ. αναλυτική αναφορά στην **Εισαγωγή** του παρόντος).

Συμπληρωματικά σε όσα αναφέρονται στην αρχική ενότητα για τις ξένες γλώσσες γενικά, οι εκπαιδευτικοί γαλλικής γλώσσας μπορούν να αξιοποιήσουν στη διδασκαλία τους πρόσθετο εκπαιδευτικό/διδακτικό υλικό που διατίθεται στον ιστότοπο του ΙΕΠ. Πρόκειται για εκπαιδευτικό/διδακτικό υλικό για την υποστήριξη της διδασκαλίας της Γαλλικής γλώσσας, κατάλληλο για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: <https://www2.iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/galliki-glossa-ekpaideftiko-didaktiko-yliko-gia-tin-eks-apostaseos-idaskalia>

Επισημαίνεται ότι για τις ανάγκες του μαθήματος, και σύμφωνα πάντοτε με την κρίση του/της εκπαιδευτικού, μπορεί να αξιοποιηθεί και το διδακτικό υλικό που χρησιμοποιούταν έως και το διδακτικό έτος 2019-2020 στη Γ΄ ΓΕΛ, «Φάκελος Εκπαιδευτικού Υλικού Μαθητή για τη Γαλλική γλώσσα» (<https://www2.iep.edu.gr/el/oi-ksen-es-glosses-sto-sxoleio/859-yliko-gia-ti-galliki-kai-ti-germaniki-glossa-sto-gel>).

III. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

A. ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΥΛΗ

Σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων του Λυκείου Ε.Α.Ε. (ΦΕΚ 2133/τ. Β΄/09-04-2026), η 2^η Ξένη Γλώσσα (Γαλλικά ή Γερμανικά) διδάσκεται ως μάθημα γενικής παιδείας στην Α΄ και Β΄ τάξη του Λυκείου Ε.Α.Ε. Για το μάθημα της Γερμανικής Γλώσσας στο Λύκειο Ε.Α.Ε. θα χρησιμοποιηθεί για το σχολικό έτος 2026-2027 το ακόλουθο διδακτικό υλικό:

Τάξη: Α΄

Διδακτικό εγχειρίδιο: *Deutsch-ein Hit!2*, τεύχος Β΄, Ενότητες: 5, 6, 7, 8, 9

Τάξη: Β΄

Διδακτικό εγχειρίδιο: *Deutsch-ein Hit!3*, Ενότητες: 1, 2, 3, 4

B. ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Με δεδομένο ότι οι μαθητές/τριες έρχονται στην Α΄ τάξη του Λυκείου Ε.Α.Ε. με διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας στη γερμανική γλώσσα, είναι πολύ σημαντικό ο/η εκπαιδευτικός:

- να διαγιγνώσκει το γενικό επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών/τριών και να προβαίνει σε

έρευνα των αναγκών τους,

- να προσαρμόζει την ύλη, το εκπαιδευτικό υλικό και την εκπαιδευτική διαδικασία στις ανάγκες, το επίπεδο γλωσσομάθειας και το προφίλ των μαθητών/τριών ενός τμήματος ή μιας τάξης,
- να υιοθετεί πρακτικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας, λαμβάνοντας υπόψη και το επιμορφωτικό υλικό για τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία στο πλαίσιο της Επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στα ΠΣ των Ξένων Γλωσσών για το δημοτικό και το γυμνάσιο (<https://elearning.iep.edu.gr/course/view.php?id=809>).

Σε κάθε περίπτωση για τις Α΄ και Β΄ τάξεις του Λυκείου Ε.Α.Ε., προτείνεται οι εκπαιδευτικοί να επιλέγουν, με βάση το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών/τριών και αξιοποιώντας στον μέγιστο βαθμό τις γνώσεις και επικοινωνιακές δεξιότητες που απέκτησαν οι μαθητές/τριες στην προηγούμενη βαθμίδα ή τάξη, το δικό τους οργανόγραμμα ύλης καθώς και τον χρονοπρογραμματισμό του μαθήματός τους. Σημειώνεται ότι κατά τη διδασκαλία/μάθηση της ξένης γλώσσας πρέπει να δίνεται έμφαση στην επικοινωνιακή προσέγγιση, στη λειτουργική χρήση της γλώσσας και στην κοινωνικο-πολιτισμική της διάσταση. Για τον σκοπό αυτό ενδείκνυται και η αξιοποίηση άλλων πηγών διδακτικού/εκπαιδευτικού υλικού (βλ. αναλυτική αναφορά στην **Εισαγωγή** του παρόντος).

Συμπληρωματικά σε όσα αναφέρονται στην αρχική ενότητα για τις ξένες γλώσσες γενικά, οι εκπαιδευτικοί γερμανικής γλώσσας μπορούν να αξιοποιήσουν στη διδασκαλία τους πρόσθετο εκπαιδευτικό/διδακτικό υλικό που διατίθεται στον ιστότοπο του ΙΕΠ:

α) ψηφιακά διδακτικά σενάρια για τη γερμανική γλώσσα εναρμονισμένα με τις προδιαγραφές του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς (ΚΕΠΑ) σύμφωνα πάντα με τους προσδοκώμενους στόχους, τα αποτελέσματα καθώς και την οργάνωση της γλωσσικής ύλης κατά επίπεδο γλωσσομάθειας, που στοχεύουν στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων του προφορικού και του γραπτού λόγου: <https://www2.iep.edu.gr/el/component/k2/388-didaktika-senaria-gia-ti-germaniki-glossa>,

β) εκπαιδευτικό υλικό συμβατό με το Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Ξένων Γλωσσών και κατάλληλο για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: <https://www2.iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/germanika-ex-apostaseos>

Επισημαίνεται ότι για τις ανάγκες του μαθήματος, και σύμφωνα πάντοτε με την κρίση του/της εκπαιδευτικού, μπορούν να αξιοποιηθούν τα σενάρια για το ΓΕΛ στην ιστοσελίδα του ΙΕΠ <https://www2.iep.edu.gr/el/oi-ksen-es-glosses-sto-sxoleio/859-yliko-gia-ti-galliki-kai-ti-germaniki-glossa-sto-gel> καθώς και οι ενότητες 5, 6, 7, 8, 9 του *Deutsch-ein Hit!3*, (πηγή: Ψηφιακό Σχολείο).

Ακολουθεί ενότητα για την αξιοποίηση των **διαδραστικών συστημάτων** διδασκαλίας και μάθησης για τις ξένες γλώσσες.

Εισαγωγή

Τα διαδραστικά συστήματα αποτελούνται από διαδραστικό πίνακα με οθόνη αφής, ηλεκτρονικό υπολογιστή, ειδικό λογισμικό, υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και σχέδια μαθημάτων με δυνατότητα εμπλουτισμού. Ο διαδραστικός πίνακας ενοποιεί τις λειτουργίες του συμβατικού πίνακα με τις λειτουργίες που προσφέρει ένα υπολογιστικό σύστημα, όταν προβάλλεται το περιεχόμενο του μέσω βιντεοπροβολέα. Ο διαδραστικός πίνακας επιτρέπει στον χρήστη να επιτελέσει βασικές λειτουργίες, όπως αυτές που παρέχει ο παραδοσιακός λευκοπίνακας (γράψιμο, σβήσιμο), καθώς και νέες λειτουργίες (αντιγραφή τμήματος της οθόνης, σημειώσεις, αποθήκευση κειμένου ή εικόνας, αποστολή αρχείων κ.λπ.), καθώς λειτουργεί ως οθόνη του υπολογιστή.

Τα διαδραστικά συστήματα διαθέτουν μια μεγάλη γκάμα εργαλείων και περιεχομένου, μπορούν να προβάλλουν ψηφιακό υλικό και επιτρέπουν τη χρήση εφαρμογών και λογισμικών όπως ένα τάμπλετ ή ένας υπολογιστής. Η αξιοποίησή τους στην διδασκαλία των ξένων γλωσσών μπορεί να ενισχύσει τη διαδραστικότητα, να προάγει καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και να προωθήσει τη μαθητοκεντρική προσέγγιση. Η αλληλεπίδραση των μαθητών/τριών με διαδραστικό, πολυτροπικό και πολυμεσικό περιεχόμενο, ψηφιακό υλικό, πολυμέσα και δικτυακούς τόπους, ενισχύει το ενδιαφέρον τους για μάθηση και ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ εξοικειώνει περαιτέρω τους μαθητές με την τεχνολογία και συντελεί στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας, της συνεργασίας και της δυνατότητας επίλυσης προβλημάτων.

Η αξιοποίηση των διαδραστικών συστημάτων διδασκαλίας και μάθησης δεν μπορεί από μόνη της να αποτελέσει καταλύτη για την αλλαγή του εκπαιδευτικού παραδείγματος, να αλλάξει δηλαδή τις ισχύουσες διδακτικές πρακτικές και μαθησιακές εμπειρίες. Για να είναι αποτελεσματική η χρήση τους και να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι, σημασία έχει ο τρόπος με τον οποίο ενσωματώνονται σε οποιαδήποτε διδασκαλία, και επομένως, η παιδαγωγική προσέγγιση στην οποία στηρίζονται.

Προτάσεις διδακτικής αξιοποίησης

1. Τα διαδραστικά συστήματα ως διδακτικά και μαθησιακά περιβάλλοντα μπορούν να αξιοποιηθούν σε παραδοσιακές προσεγγίσεις διδασκαλίας ως εποπτικό μέσο ώστε η διδασκαλία να αποκτήσει πολυτροπικά χαρακτηριστικά, να δια φωτίσει κάποια σημεία της ύλης και να προσελκύσει το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών, ενώ σε σύγχρονες προσεγγίσεις διδασκαλίας ως μέσο για την αλλαγή των ρόλων των εκπαιδευτικών αλλά και των μαθητών/τριών στους/στις οποίους/ες δίνεται χρόνος, χώρος και πρωτοβουλία ώστε να συμμετέχουν πιο ενεργά και δημιουργικά στη μαθησιακή διαδικασία και στην οικοδόμηση της γνώσης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

α) Στη διαδραστική οθόνη μπορούν να προβάλλονται τα ψηφιακά εμπλουτισμένα διαδραστικά σχολικά βιβλία (σε μορφή pdf/html) από το Ψηφιακό Σχολείο (<http://ebooks.edu.gr/>) και το ψηφιακό υλικό που διατίθεται σε αυτά όπως παρουσιάσεις, ασκήσεις, εκπαιδευτικά παιχνίδια, βίντεο, ηχητικά αποσπάσματα, χάρτες, εικονογραφημένα λεξικά, γλωσσάρια κ.α. καθώς επίσης και μαθησιακά αντικείμενα από το Φωτόδεντρο και άλλα εγκεκριμένα αποθετήρια εκπαιδευτικού υλικού.

β) Στη διαδραστική οθόνη μπορεί να προβάλλεται ψηφιακό υλικό, όπως κείμενα, παρουσιάσεις, βίντεο, εικόνες, ιστοσελίδες, το οποίο επιλέγει ο/η εκπαιδευτικός για να ενισχύσει την κατανόηση και εμπέδωση ποικίλων γλωσσικών φαινομένων, επικοινωνιακών λειτουργιών και την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα από πολλαπλές πηγές. Για παράδειγμα, μπορούν να προβληθούν:

- ✚ Κείμενα, απλά γραπτά ή πολυτροπικά, επιλογής των εκπαιδευτικών ή παραγωγής των μαθητών/τριών, προκειμένου οι μαθητές/τριες να τα επεξεργαστούν στην ολομέλεια ή σε ομάδες, να συζητήσουν θέματα σχετικά με τη γλώσσα και το περιεχόμενο, να εντοπίσουν τα πιο σημαντικά και ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με το θέμα του κειμένου, να αξιολογήσουν τις πληροφορίες που παρουσιάζονται και να προβούν σε τυχόν αλλαγές/διορθώσεις κάνοντας χρήση των εργαλείων του διαδραστικού πίνακα (προσθήκη σχολίων, χρωματικών επισημάνσεων, υπογράμμισης κ.α.). Ακόμα, μπορεί να γίνει σύγκριση κειμένων, με τη λειτουργία «διαμοιρασμός οθόνης», προκειμένου να αναδειχθούν διαφορετικές προσεγγίσεις και οπτικές, κειμενικά χαρακτηριστικά και σημειωτικοί πόροι εμπλουτισμού των κειμένων.
- ✚ Βίντεο που παρουσιάζουν με κατάλληλο τρόπο πληροφορίες σχετικά με πολιτισμικά, ιστορικά, γεωγραφικά κ.α. στοιχεία της ξένης γλώσσας ή σχετικά με διάφορες θεματικές όπως διατροφή, άθληση, εργασία, περιβάλλον κ.ά. που σχετίζονται με αντίστοιχες ενότητες του διδακτικού υλικού, ως μέσο για την απόκτηση περαιτέρω γνώσεων γύρω από τα θέματα αυτά. Επίσης, μπορούν να προβληθούν βίντεο με περιεχόμενο προφορικής αλληλεπίδρασης στην ξένη γλώσσα (αποσπάσματα αυθεντικής επικοινωνίας). Τα βίντεο αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν ως αφόρμηση για πραγματοποίηση δραστηριοτήτων κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου καθώς και ομαδοσυνεργατικών και διερευνητικών εργασιών.

γ) Οι διαδραστικές οθόνες μπορούν να αξιοποιηθούν για τη διενέργεια και δημιουργία διαδραστικών ασκήσεων κλειστού τύπου όπως αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών, πολλαπλής επιλογής κ.ά. με την αξιοποίηση κάποιου ελεύθερου λογισμικού από το διαδίκτυο ή των εργαλείων που βρίσκονται στις ψηφιακές πλατφόρμες e-class και e-me (π.χ. e-me content). Καθώς οι ασκήσεις είναι πολυτροπικές βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση και κινητοποιούν τους/τις μαθητές/τριες. Επίσης, μπορεί να γίνει παράλληλη χρήση λεξικών ή γλωσσαρίων ενώ υπάρχει και ανατροφοδότηση οπότε οι μαθητές/τριες μπορούν να ενημερωθούν άμεσα για τις απαντήσεις τους και να δουν το τελικό τους «σκορ». Επιπλέον, οι διαδραστικές οθόνες μπορούν να αξιοποιηθούν επικουρικά για τη διενέργεια ανοικτών δραστηριοτήτων όπως ιστοεξερευνήσεις και εκπαιδευτικά παιχνίδια που βρίσκονται στα ψηφιακά εμπλουτισμένα σχολικά βιβλία ή για την αναζήτηση και αξιοποίηση πληροφοριών από το διαδίκτυο ή για τον καταιγισμό ιδεών από όλους τους/τις μαθητές/τριες.

2. Τα διαδραστικά συστήματα μπορούν να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση των δεξιοτήτων ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών/τριών στο πλαίσιο εκμάθησης της ξένης γλώσσας. Ειδικότερα, οι διαδραστικές οθόνες μπορούν να αξιοποιηθούν για την από κοινού σύνθεση, επεξεργασία και χρήση ψηφιακών πολυτροπικών και πολυμεσικών κειμένων, παρουσιάσεων καθώς και άλλων σύγχρονων μορφών ψηφιακών κειμενικών ειδών (πληροφοριογραφήματα, χρονογραμμές, ψηφιακές αφίσες, εννοιολογικοί χάρτες, ψηφιακές αφηγήσεις κ.ά.) με τη χρήση αντίστοιχων ψηφιακών μέσων και εργαλείων. Για παράδειγμα, μπορεί να διευκολυνθεί η από κοινού σύνθεση ή επεξεργασία ενός ψηφιακού «κειμένου» που να σχετίζεται με το περιεχόμενο μίας ενότητας του σχολικού βιβλίου και ο εμπλουτισμός του με ψηφιακούς πόρους όπως σταθερές ή κινούμενες εικόνες, γραφήματα, βίντεο, συνδέσμους στο διαδίκτυο κ.ά.

3. Τα διαδραστικά συστήματα μπορούν να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση των δεξιοτήτων κριτικού γραμματισμού των μαθητών/τριών στο πλαίσιο εκμάθησης της ξένης γλώσσας. Ειδικότερα, οι διαδραστικές οθόνες μπορούν να αξιοποιηθούν για να συμβάλουν στην ανάπτυξη της κριτικής στάσης που πρέπει να υιοθετήσουν οι μαθητές/τριες απέναντι στα ψηφιακά περιβάλλοντα και στο διαδίκτυο γενικότερα, όπως η αξιολόγηση των πληροφοριών που αναζητούν στο διαδίκτυο καθώς και ζητήματα ασφάλειας και ψηφιακής πολιτείας. Επίσης, μπορούν να συμβάλουν στην διερεύνηση του τρόπου

αξιοποίησης των ψηφιακών πόρων και την ανάπτυξη των μεταγλωσσικών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών. Για παράδειγμα, ηλεκτρονικά λεξικά και σώματα κειμένων (συμφραστικοί πίνακες) καθώς και άλλες συναφείς εφαρμογές μπορούν να αξιοποιηθούν για την ανάδειξη των επιμέρους σημασιών ή αποχρώσεων του λεξιλογίου της ξένης γλώσσας σε σύγκριση με την ελληνική καθώς και τη μελέτη γλωσσικών (γραμματικοσυντακτικών, σημασιολογικών και πραγματολογικών) φαινομένων καθώς αυτά τα ψηφιακά περιβάλλοντα προσφέρουν στους/στις μαθητές/τριες πρόσβαση σε αυθεντικά γλωσσικά δεδομένα και παραδείγματα χρήσης της γλώσσας και συνεπώς ευνοούν τη διερευνητική μάθηση και τη διενέργεια προφορικών και γραπτών εργασιών.

4. Τα διαδραστικά συστήματα μπορούν να διευκολύνουν την υλοποίηση σχολικών δραστηριοτήτων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων σε συνεργασία με άλλα σχολεία της Ελλάδας αλλά και διεθνών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων συνεργασίας μαθητών/τριών (π.χ. eTwinning, Erasmus κ.ά.) καθώς μπορούν να αξιοποιηθούν για τη διεξαγωγή τηλεδιασκέψεων με το συνεργαζόμενο σχολείο ή τάξη του εσωτερικού ή του εξωτερικού.